

Instruktion

Fastställt av: Jens Backman

Upprättat av: Pia Stark

Granskare: Andreas Hedman

Organisation gäller inom: Hälso- och Sjukvårdsförvaltning, Vårdhygien Västerbotten

C. auris - vårdhygienisk rutin vid vård av patient

Förändringar från föregående utgåva

Nytt ledningsdokument

Omfattning

Dokument gäller för personal och studerande inom hälso-, sjuk- och tandvård i Region Västerbotten.

Bakgrund

Candidozyma (tidigare Candida) auris har uppmärksammats som en globalt spridd multiresistent jästsvamp som kan orsaka svåra vårdrelaterade infektioner i första hand hos patienter vid långa, komplicerade vårdförlopp, långvarig antibiotikabehandling och/eller immunsuppression. I Sverige har C. auris endast förekommit i enstaka fall hos patienter som vårdats på sjukhus i andra länder. Förekomsten ökar successivt och den är nu vanlig på sjukhus i flera länder i bl.a södra Europa. Patienter kan vara bärare av C. auris på huden och andra lokaler utan symtom. Längden på bärarskapet har varierat i olika studier och någon rutin för smittfriförklaring finns ej i nuläget. Vårdpersonal blir sällan permanent koloniserade med C. auris.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av bärarskap av Candidozyma auris.

Syfte

Att minska risk för smittspridning av Candidozyma auris i samband med vård, undersökning och behandling.

Lagar och andra krav

Hälso- och sjukvårdslagen HSL (2017:30)

Basal hygien i vård och omsorg SOSFS (2015:10)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Ansvar och befogenheter

Verksamhetschefen ansvarar för att riktlinjerna är kända och för att organisera arbetet så att riktlinjerna kan följas av medarbetarna. Varje medarbetare har personligt yrkesansvar att följa riktlinjerna.

Beskrivning/Genomförande

Smittvägar

Candidozyma auris är starkt förknippat med smittspridning i sjukhusmiljö. C. auris kan kolonisera huden och har en lång överlevnad på ytor och föremål. Smittspridning sker främst genom kontaktsmitta via händer, kläder, föremål eller ytor.

Alkoholbaserad hand- och ytdesinfektion är effektiv mot C. auris.

Riskfaktorer för smittspridning

Dessa kan variera för olika patienter och i olika situationer. De faktorer som innebär störst risk för spridning är:

- Infarter t ex CVK, CDK, picc-line
- Sår
- Eksem och fjällande hud
- Diarré
- Urin- och/eller avföringsinkontinens
- KAD (Kvarliggande urinkateter) eller RIK (Ren Intermittent Kateterisering)
- Stomier, bukdränage, PEG, trakeostomi eller andra konstgjorda kroppsöppningar.
- Patient som inte kan tillämpa god handhygien (oberoende av riskfaktorer)

Vårdrutiner för patient med C. auris

Basala hygienrutiner är tillräckligt, dvs det behövs vanligtvis ingen ytterligare skyddsutrustning.

- Patienten ska alltid instrueras och ges förutsättningar att tillämpa egen god handhygien.
- Patient som är oförmögen att tillämpa egen god handhygien ska få hjälp av vårdpersonal.

Vårdrumsplacering för patient med C. auris

Patientens medicinska behov avgör vid vilken vårdavdelning/klinik som patienten ska placeras. Vid behov bör samråd ske mellan behandlande läkare, infektionsläkare och Vårdhygien.

- Patient med riskfaktorer för spridning ska isoleras på eget vådrum med eget hygienutrymme, dusch och tvättställ. Håll dörren till vådrummet stängd.
- Patient utan riskfaktorer för spridning ska vårdas på eget vådrum med tillgång till eget hygienutrymme. Kontakta Vårdhygien för individuell bedömning kring nivå av isolering.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- Begränsa mängden förbrukningsmaterial som förvaras i rummet.
- Begränsa antalet vårdpersonal som rör sig in och ut i vådrummet.
- Om patienten har riskfaktorer för smittspridning ska sängkläder bytas varje dag.

Anmälan, information och smittspårning

C. auris är **inte** anmälningspliktig. Däremot är det av stor vikt att identifiera patienter som kommer från sjukvårdsenheter i områden där C. auris är vanligt förekommande.

Vårdhygien kontaktas för eventuell smittspårning inom vård och omsorg.

C.auris är idag ej valbart som bärarskap under uppmärksamhetsinformation i Cosmic, men kan märkas under annan rubrik, exempelvis MRSA. Denna bedömning och märkning görs av Vårdhygien.

Måltider

- Isolerad patient ska inta sina måltider på vådrummet.
- Porslin och bestick diskas i diskmaskin.

Tvätt och avfall

- Avfall hanteras som vanligt.
- Tvätt hanteras som vanligt men textilier som är kraftigt förorenade av urin, avföring eller kräkning skickas som risktvätt. Se anvisning [Hantering av smuts- och risktvätt](#)
- Förslut tvätt- och avfallssäckar på vådrummet.

Flergångsmateriel/utrustning

Utrustning som stetoskop, blodtrycksmanschett, termometer etc. ska vara patientbunden.

Medicinsk utrustning som varit inne i vådrummet ska desinfekteras innan det tas ut ur rummet.

Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt eller det medel som tillverkaren rekommenderar.

Flergångsmaterial desinfekteras om möjligt i spol/diskdesinfektor.

Fysioterapi och rehabilitering i gemensam lokal

Kontakta Vårdhygien

Besökande

Besökande behöver inte bära plastförkläde men informeras om hygienrutiner och om vikten av handdesinfektion när man lämnar vådrummet.

Besökande till patienter som är isolerade bör inte vistas i allmänna patientutrymmen eller samma dag besöka andra patienter på sjukhuset på grund av smittrisken.

Besökande som deltar i omvårdnadsarbete ska informeras om basala hygienrutiner och tillämpa dessa

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Punktdesinfektion

Vårdpersonal ska omedelbart torka upp spill av kroppsvätska, urin, avföring eller sekret. Rengör och desinfektera sedan noga med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.

Daglig städning

- Vårdrum och hygienutrymme städas som vanligt med rengöringsmedel och vatten.
- Vårdpersonal ansvarar för patientnära ytor. Frigör ytor från utrustning, disk och patientens tillhörigheter innan städning. Se [Patientnära städning i vårdlokal](#)
- Städutrustning desinfekteras efter användning. Informera lokalvårdaren.

Slutstädning

Följ rutin för infektionsslutstäd. Slutstädning görs med rengöringsmedel, vatten och noggrann mekanisk bearbetning. Därefter desinfekteras patientnära ytor, säng inklusive madrassöverdrag och hygienutrymme med Virkon 1%, med mycket noggrann mekanisk rengöring. Inspektera madrassöverdrag och madrasskärna.

Se [Checklista slutstädning efter infektioner](#) och [Patientnära städning i vårdlokal](#)

Undersökning/behandling utanför avdelningen

- Informera personalen på berörd enhet i god tid.
- Vid sängtransport ska sängen avtorkas och renbäddas samt i förekommande fall sår täckas med förband och urinpåse tömmas eller bytas innan patienten lämnar avdelningen.
- Byt till rena patientkläder samt låt patienten desinfektera händerna.
- Isolerad patient transporteras direkt till undersökningsrummet.

Utskrivning

Patienten ska informeras om bärarskap och vilken läkare som ansvarar för fortsatt uppföljning. Informera mottagande enhet samt Vårdhygien i god tid innan patienten flyttas

Vårdkontakt för person med känt bärarskap av C. auris

Vid inläggning inom slutenvård

- Patienten ska vårdas på enkelrum, se ovan under *Vårdrumsplacering för patient med C. auris*.
- Kontakta alltid Vårdhygien vid inläggning av patient med bärarskap av C. auris.

Vid polikliniska besök

- Kontakta Vårdhygien inför planerade polikliniska besök.
- Basala hygienrutiner ska tillämpas.
- Tagställen, britsar, arbetsytor och medicinteknisk utrustning desinfekteras noggrant med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.

Uppföljning och riskbedömning av smittsamhet

Det finns ingen nationell definition på "smittfrihet" när det gäller C. auris och därmed inga kriterier för avskrivning av bärarskap.

Dokumentation och arkivering

Ej tillämbart

Historik

Nytt ledningsdokument utarbetat november 2025, fastställt och publicerat under 2026. Candida auris bytte 2025 namn till Candidozyma auris, därför förekommer båda namnen. I detta dokument förkortas Candidozyma auris till C.auris. Sökord :c-auris, candida-auris, candidaauris, cauris

Utarbetat av

Vårdhygien Västerbotten

Referenser

[Vårdhygien Västerbotten](#)

[Folkhälsomyndigheten \(2025\) Sjukdomsinformation om Candidozyma auris-infektion](#)

[Provtagningsanvisningar](#)

[Patient - Screening multiresistenta bakterier och C. auris](#)

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Dokumentinformation

Här anges information om vad som finns i grå ruta, sidhuvud, sidfot och om information angetts om kontrollerade kopior.

Det anges här för att kunna läsas av hjälpmedel för synnedsatta. **Denna information får inte tas bort!**

Information i sidhuvud

Bild på region Västerbottens logga.

Versionsnummer: 1.0

Giltigt från och med: 2026-03-26

Giltigt till och med: 2028-03-26

Information i grå ruta på första sidan

Dokumenttyp: Instruktion

Fastställt av: Jens Backman

Upprättat av: Pia Stark

Granskare: Andreas Hedman

Organisation gäller inom: Hälso- och Sjukvårdsförvaltning, Vårdhygien Västerbotten

Information i Sidfot

Dokumentnummer: 98958

Kontrollerade kopior